

LIETUVOS BANKAS
EUROSISTEMA

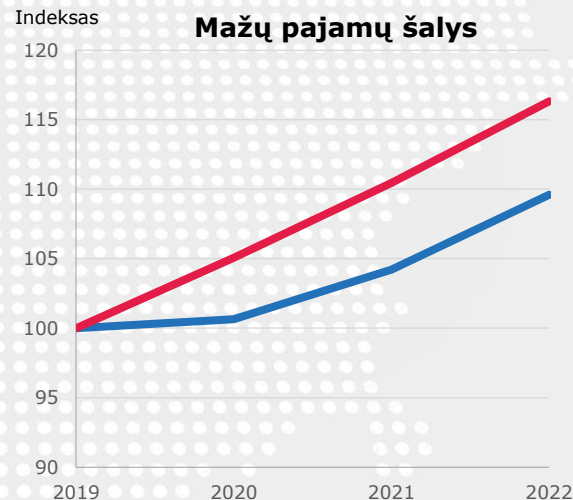
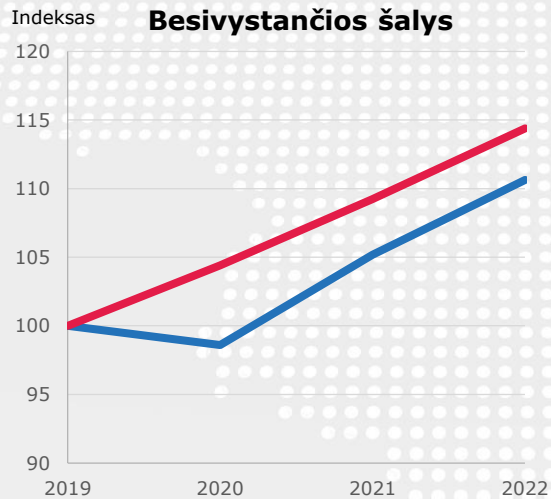
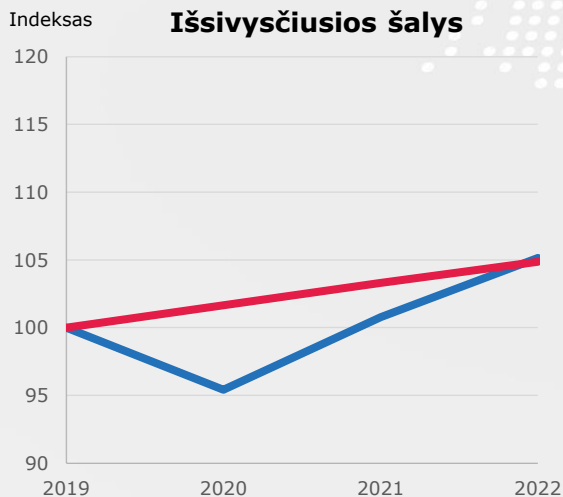
Lietuvos finansų sistemos iššūkiai ir galimybės

Simonas Krėpšta
Valdybos narys

Kaunas, 2021 m. rugsėjo 23 d.

Pandemijos poveikis pasaulio regionams skirtingas

Pandemijos efektas realiojo BVP augimo prognozėms (Indeksas 100 = 2019 m.)

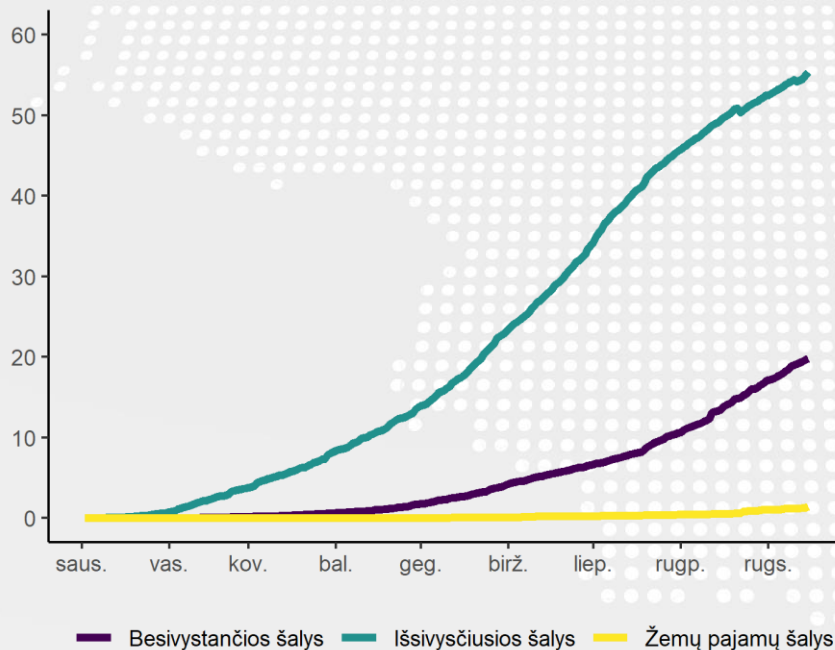

— Dabar prognozuojamas BVP augimas
— Iki pandemijos prognozuotas BVP augimas

Šaltinis: TVF.

Pagrindinis pasaulio ekonomikos „variklis“ - vakcinės

Skiepijimo tempai tarp išsivysčiusių šalių ir likusio pasaulio
(Proc. nuo visos populiacijos, 2021 m.)

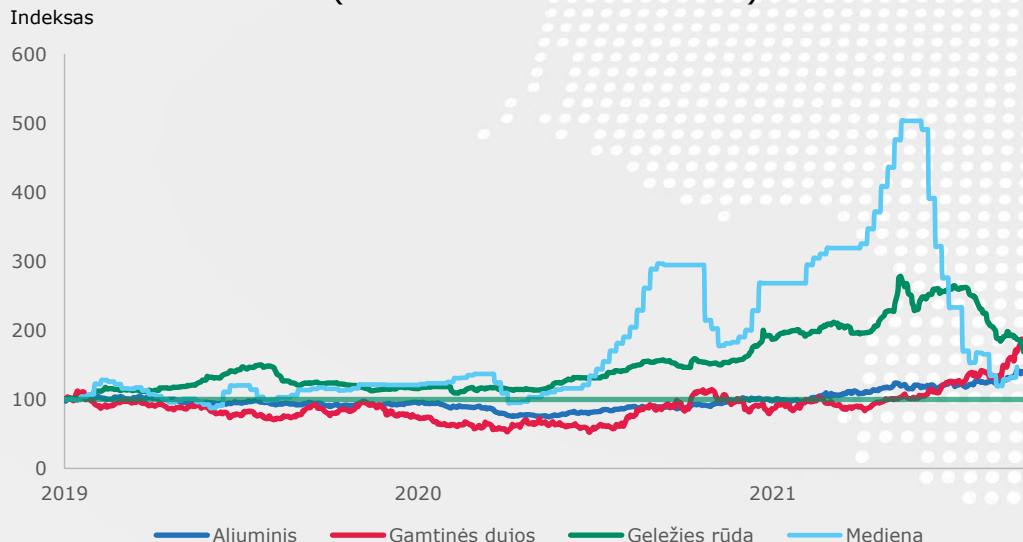

Šaltinis: Our world in data.

Žaliavų kainų dinamika: pikas peržengtas

Žaliavų kainų indeksas (Indeksas 100 = 2019 m.)

Šaltiniai: Lietuvos bankas ir Macrobond.

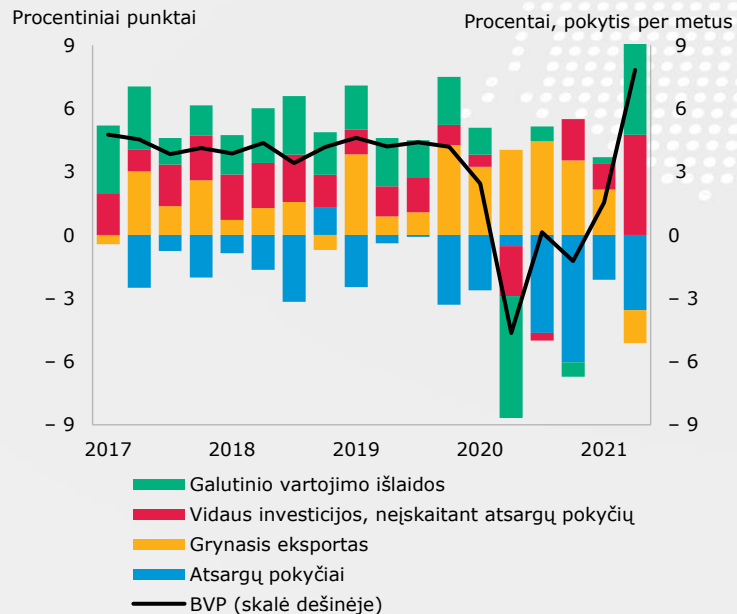
Dėl padidėjusių gavybos apimčių ir kitų veiksnių medienos, geležies kaina reikšmingai mažėja

Pasaulyje tebesitęsia puslaidininkių trūkumas. Dėl to sumažėjo automobilių bei elektronikos prekių gamybos apimtys

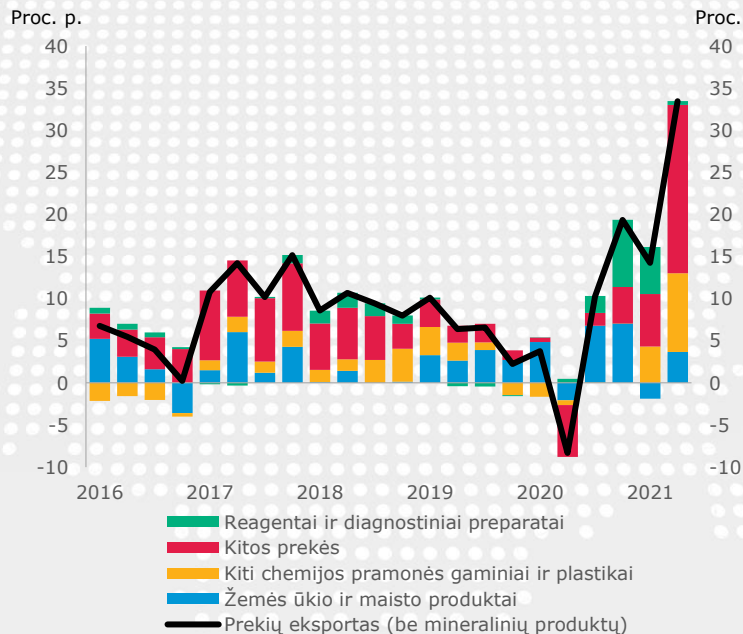
Pandemija nesustabdė Lietuvos ekonomikos plėtros

Lietuvos realaus BVP augimas

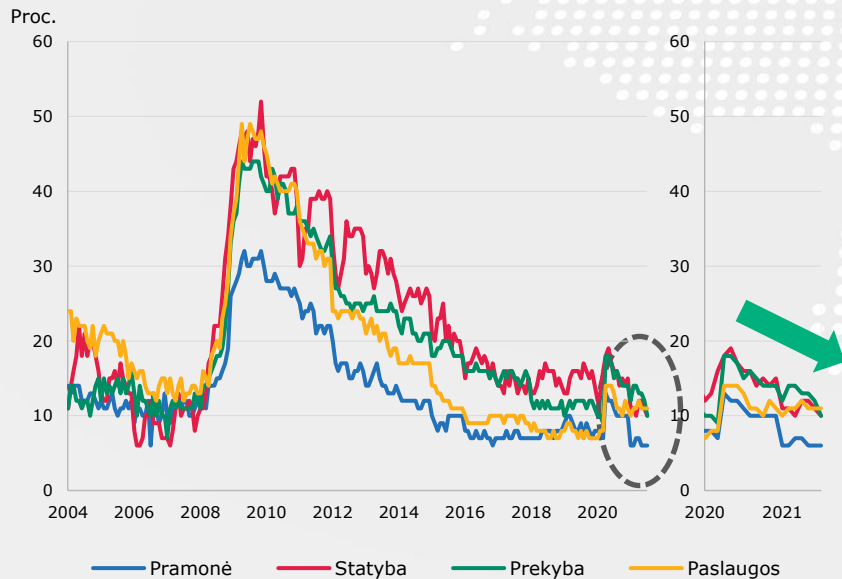
Lietuviškos kilmės prekių eksportas (be mineralinių produktų)

Finansinių sunkumų patiria istoriškai mažai įmonių, tačiau verslo pasitikėjimas ir vėl mažta

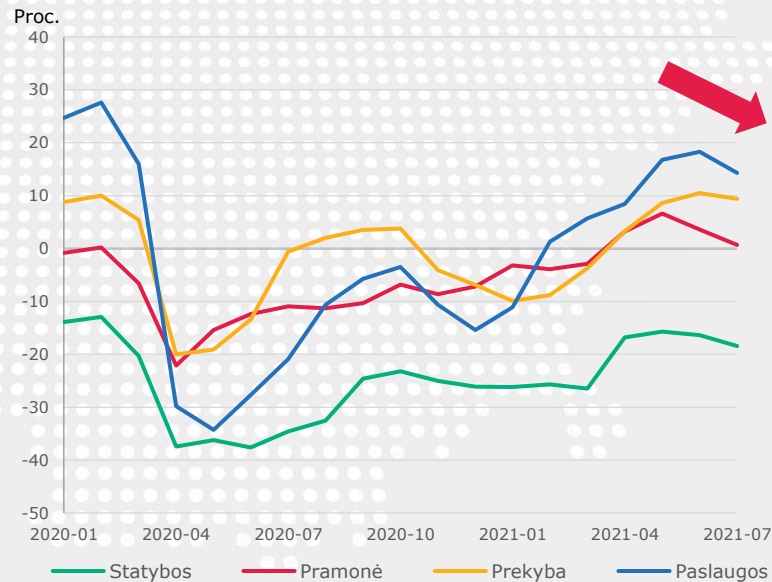

Finansinių sunkumų patiriančių įmonių dalis

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas.

Verslo pasitikėjimo indeksas

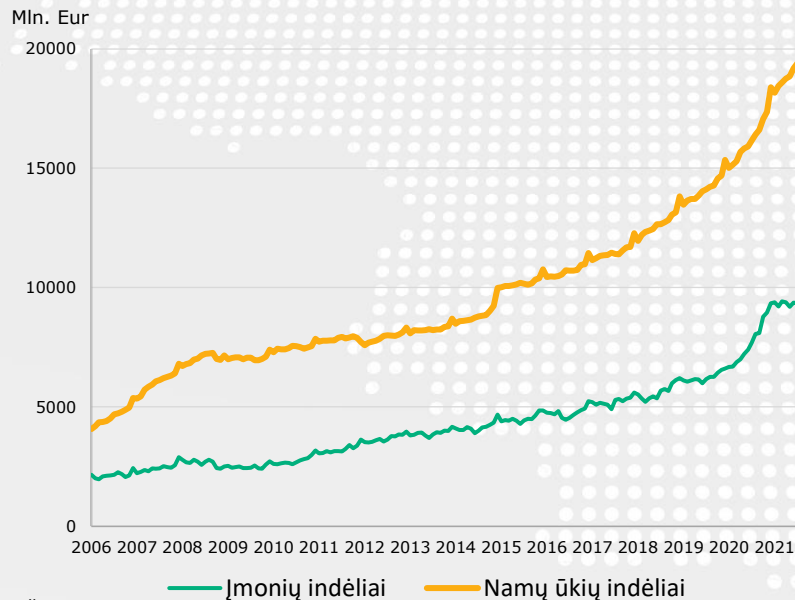

Šaltinis: EK.

Per pandemiją smarkiai išaugo namų ūkių ir įmonių indėliai

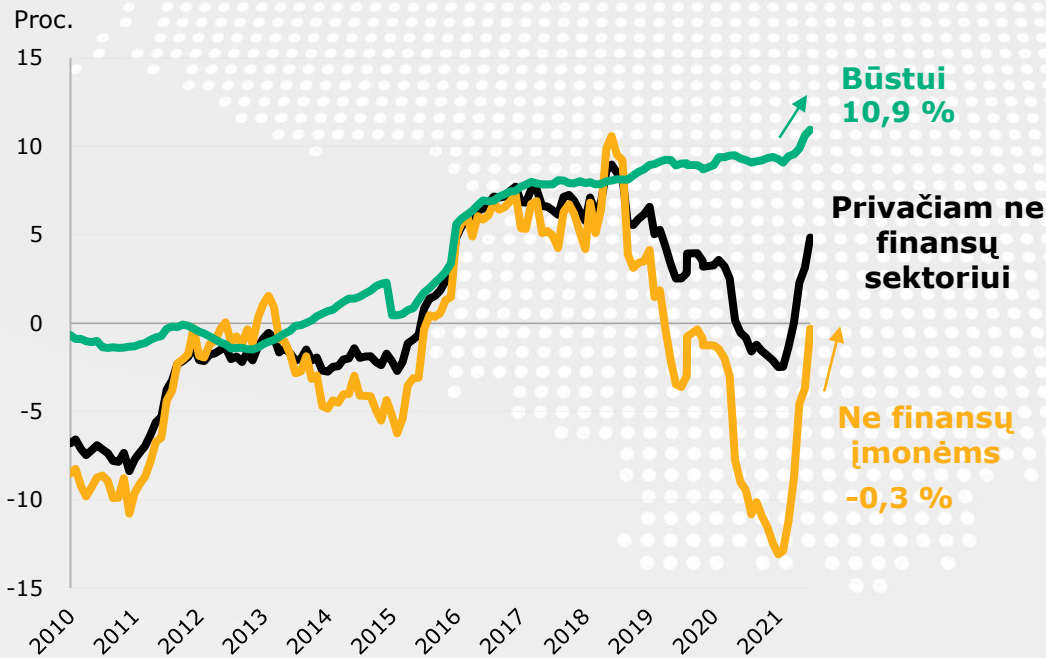
Indėlių lygis, mln. Eur

Šaltinis: Lietuvos bankas.

Paskolų portfelio augimas vasarą paspartėjo: būsto portfelis jau auga ~11 proc., įmonių – nustojo trauktis

**PFĮ paskolų portfelio metinis augimo tempas
(2010–2021 m. liepos mėn.)**

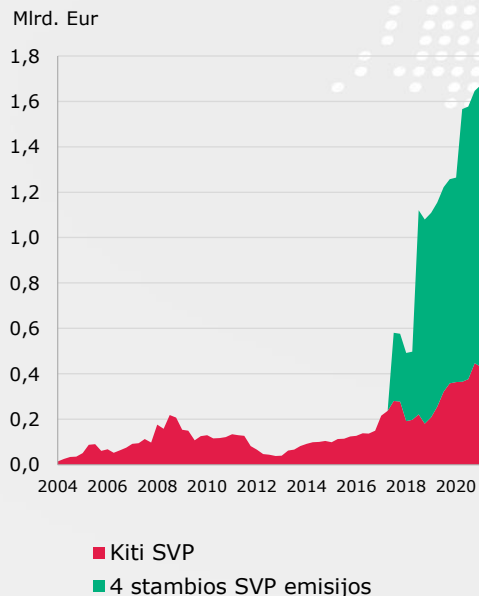

Šaltinis: Lietuvos bankas.

Įmonės vis aktyviau naudojosi nebankiniais finansavimosi šaltiniais

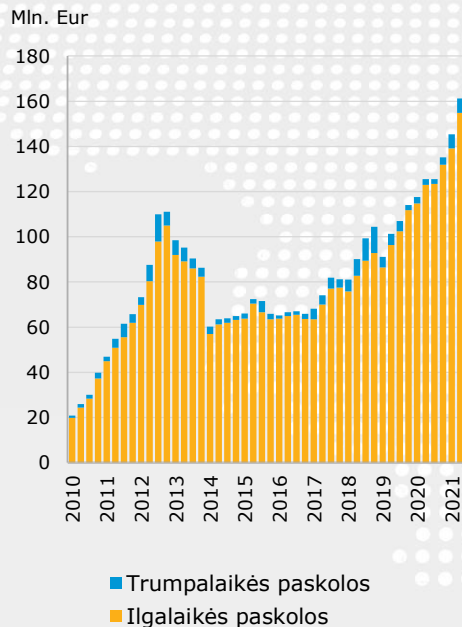

Obligacijų emisijos

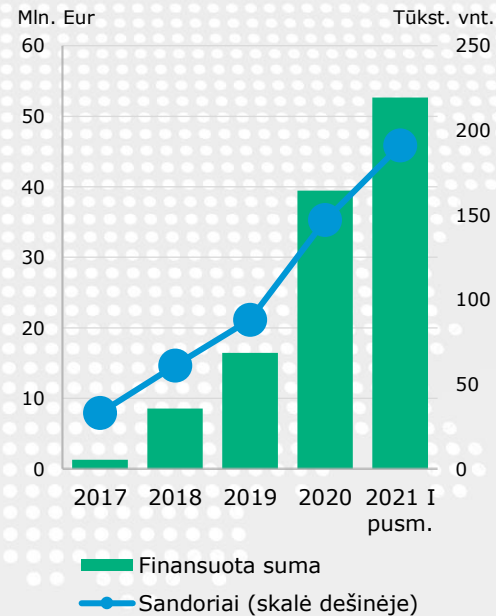
Šaltinis: Lietuvos bankas.

Kredito unijų įmonių paskolų portfelis

Šaltinis: Lietuvos bankas.

Sutelktinio finansavimo srutai

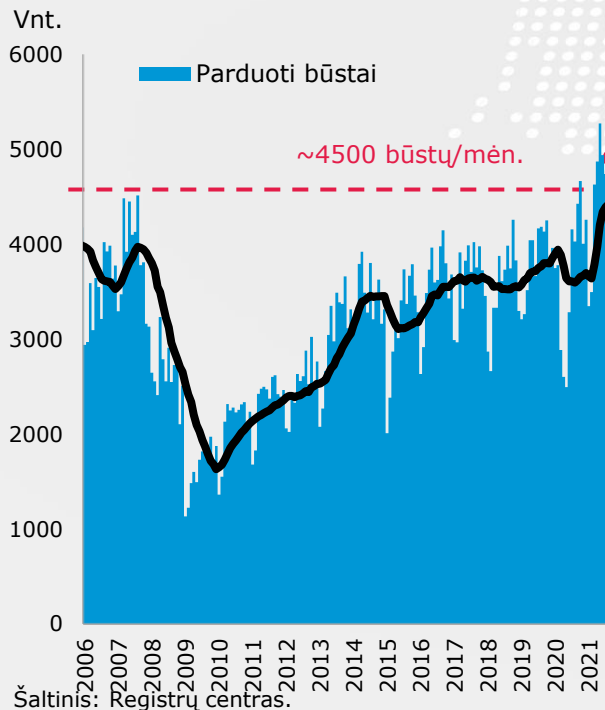

Šaltinis: Lietuvos bankas.

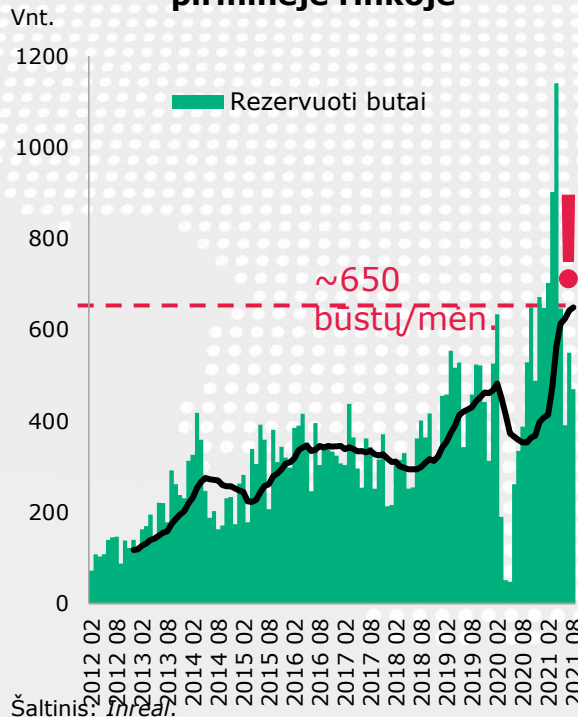
Būsto rinka išlieka aktyvi: pardavimų lygis – rekordinis, nors Vilniaus rinkoje įtampa slūgsta

Visi būsto pardavimai Lietuvoje

Naujų butų rezervacijos Vilniaus pirminėje rinkoje

2021 II ketv. būstų buvo nupirkta **31** proc. daugiau nei 2021 I ketv.

Istoriškai, būstų pardavimų skaičius **ypač aukštas**, nors birželio-rugpjūčio mėn. pardavimai kiek sumažėjo

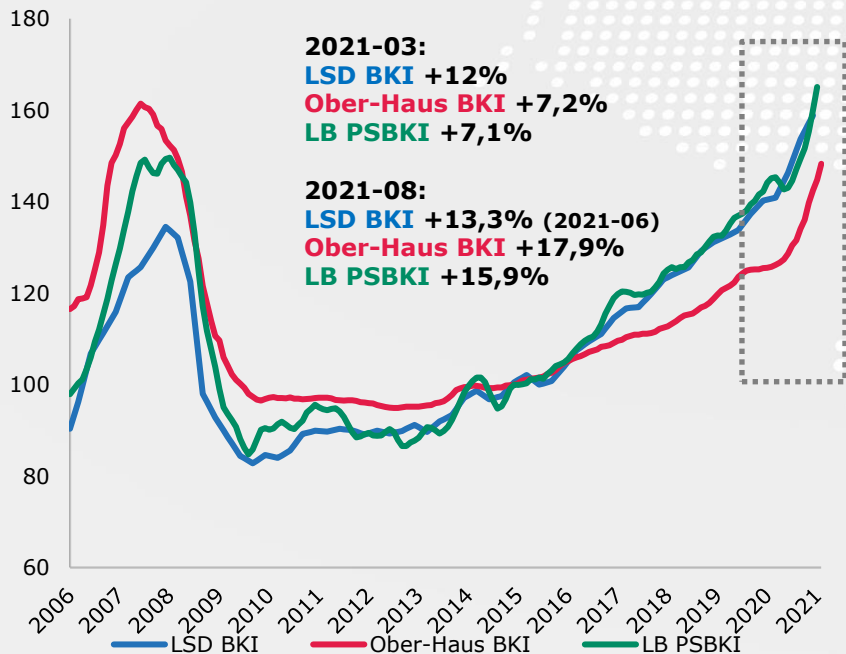
Pirminėje Vilniaus butų rinkoje pardavimai normalizavosi po pavasario antplūdžio, tačiau tebėra aukštame lygyje

Būsto kainų augimas paspartėjo iki 13–18 proc., augimui užsitęsęs didės kainų pervertinimo rizika

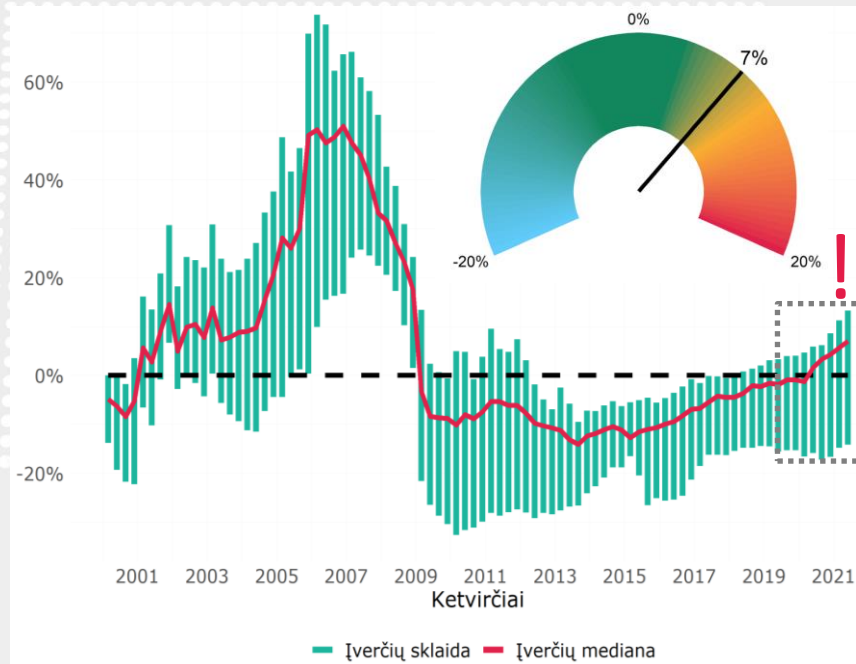
Lietuvos būsto kainų indeksai

Indeksas, 2015-06=100

Šaltiniai: Lietuvos statistikos departamentas, Ober-Haus, Lietuvos bankas.

Būsto kainų atotrūkis nuo fundamentalių verčių ir būsto kainų pervertinimo „termometras“

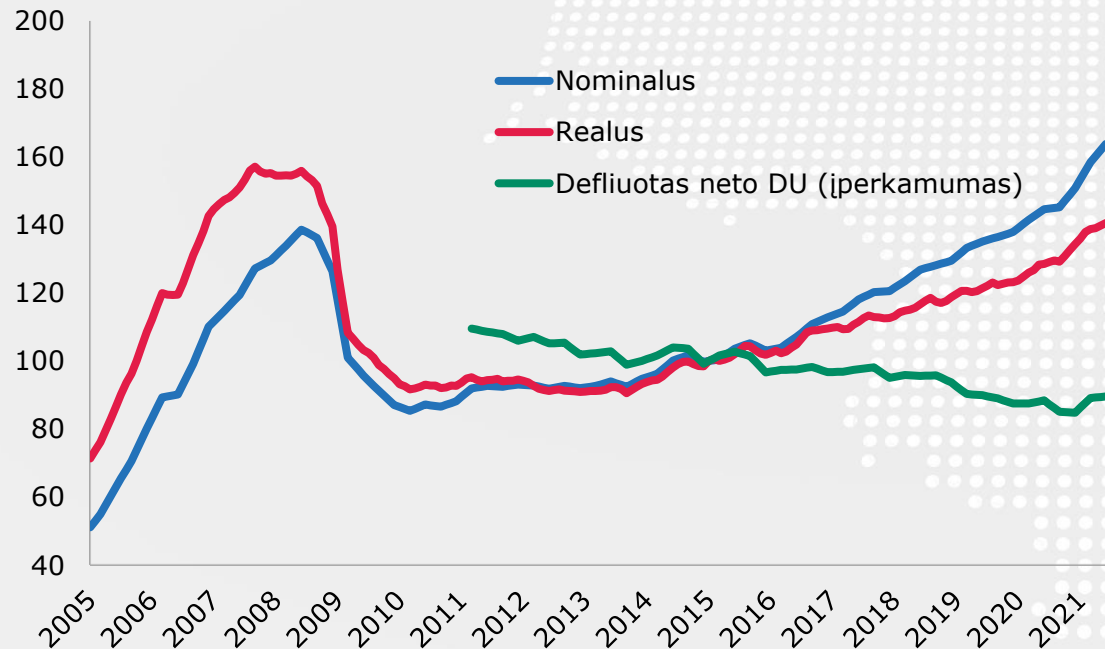
Šaltinis: Lietuvos banko skaičiavimai.

Realios būsto kainos dar nepasiekė istoriškai aukščiausio lygio, o būsto įperkamumas išlieka geras

Būsto kainų indeksai

Indeksas, 2015-01=100

2021 m. II ketv. būsto kainų augimo tempas siekė **13,3 %**.

Nominalios būsto kainos pasiekė 2008 m. lygį 2020 m. pradžioje

Realios būsto kainos (**defliuotas SVKI**) istoriškai aukščiausio 2007/08 m. lygio dar nepasiekė

Būsto kainos, **defliuotas neto DU**, mažėja (įperkamumas gerėja), tačiau pastaruoju metu kainoms augant sparčiau nei DU, įperkamumas suprastėjo ir yra 2019 m. vidurio lygyje

Šaltiniai: Lietuvos statistikos departamentas, Lietuvos banko skaičiavimai.

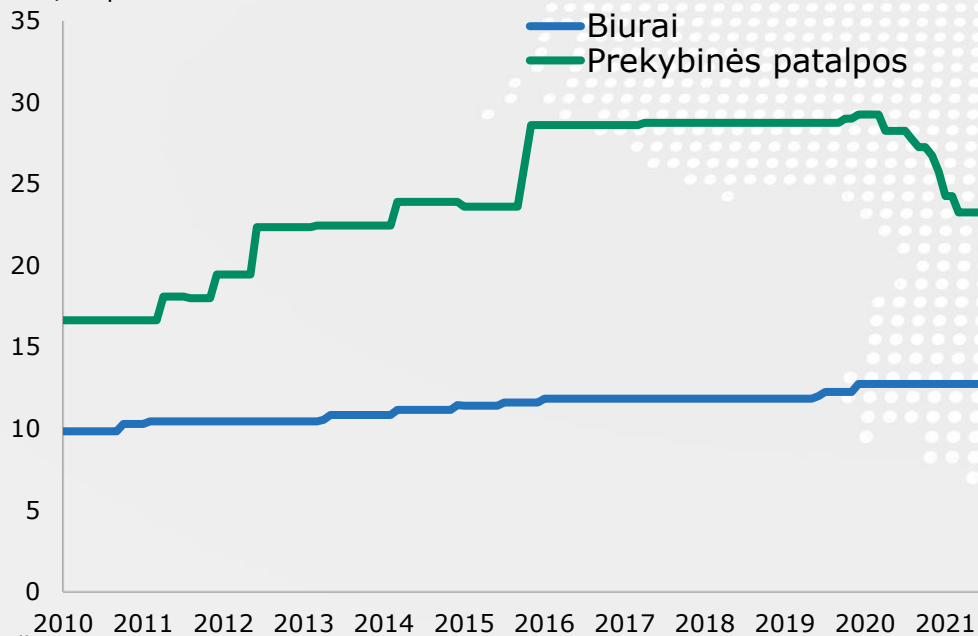
Pastaba: realus indeksas yra nominalus BKI defliuotas naudojant SVKI.

Užsitęsęs neapibrėžtumui dėl pandemijos, komercinio NT rinkoje gali susidaryti reikšmingų disbalansų

Biurų ir prekybinių patalpų nuomos kainos Vilniaus centre

Eur/m² per mėn.

Šaltiniai: Ober-Haus, Lietuvos banko

Komercinis NT – pagrindinė ne finansų įmonių įkeičiamo užstato rūšis, užtikrinanti 20 proc. visų paskolų

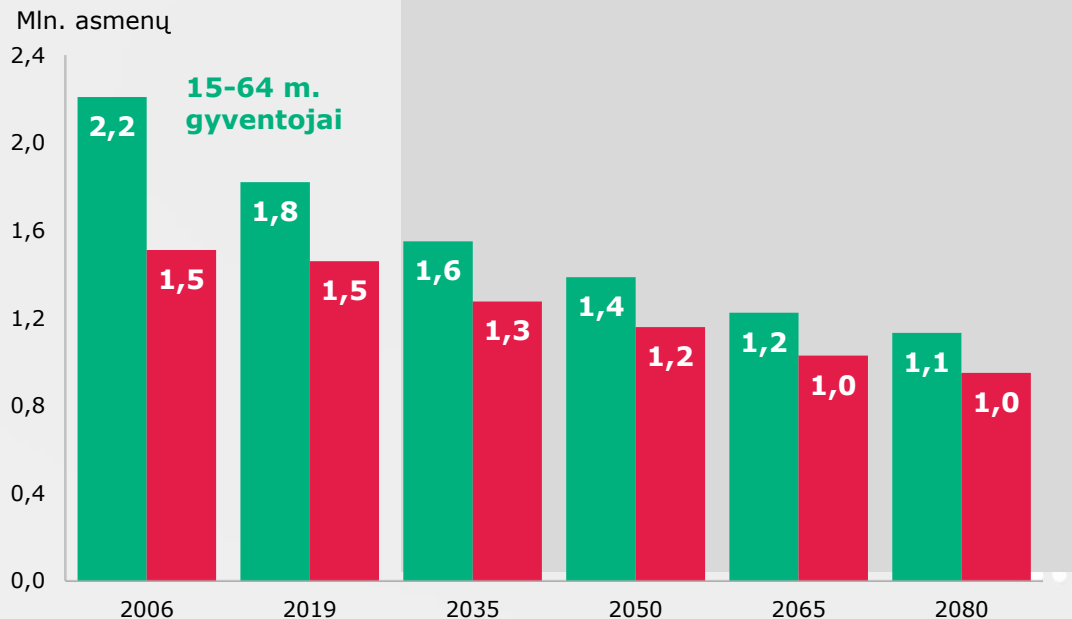
Rinkos dalyvių duomenimis, 2021 m. pirmoje pusėje Vilniaus biurų rinka buvo gana stabili - neužimtumas ir nuomos kainos ženkliai nekito, o prekybinių patalpų neužimtumas kiek padidėjo, nuomos kainos mažėjo

Komercinių patalpų paklausai mažėjant toliau, gali mažėti jų atsiperkamumas ir susidaryti spaudimas komercinio NT vertės kritimui

Prastėjančios demografinės tendencijos: darbo rinka ir viešieji finansai jas vis labiau jaus

Darbingo amžiaus gyventojai ir darbo jėga

Darbuotojų trūkumas, įtampa darbo rinkoje, netvarus atlyginimų augimas, konkurencingumo problemos

Ribotos verslo plėtros ir TUI galimybės, lėtesnis produktyvumo augimas dėl senstančios darbo jėgos

Neigiamas poveikis viešiesiems finansams

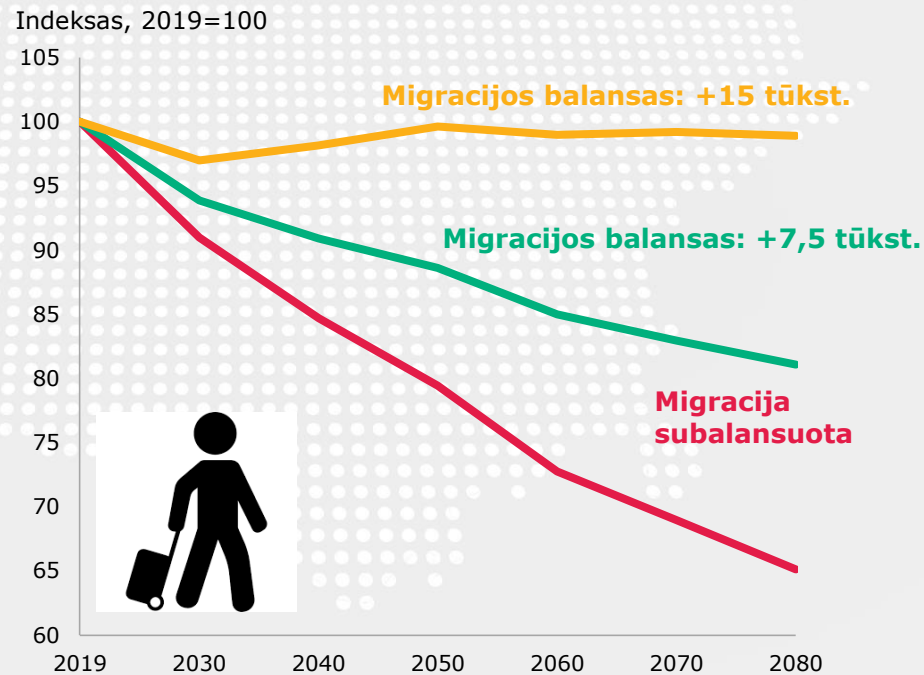
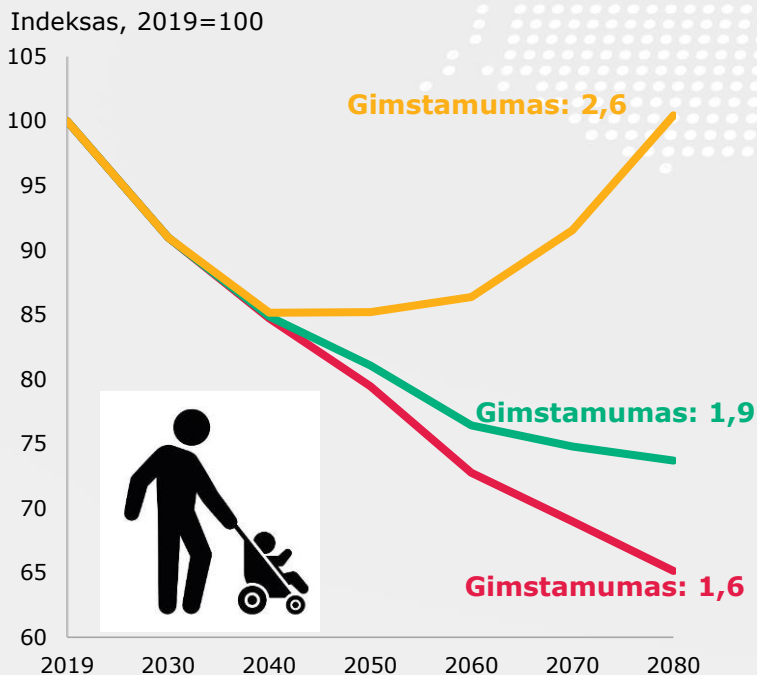
Šaltiniai: Eurostatas ir Lietuvos banko projekcijos.
Pastaba: Remiamasi subalansuotos migracijos prielaida.

Gimstamumo didinimas problemos neišspręs, o didesnė imigracija – sudėtingas sprendimas

Darbo jėga pagal skirtingas gimstamumo prielaidas

Darbo jėga pagal skirtingas migracijos prielaidas

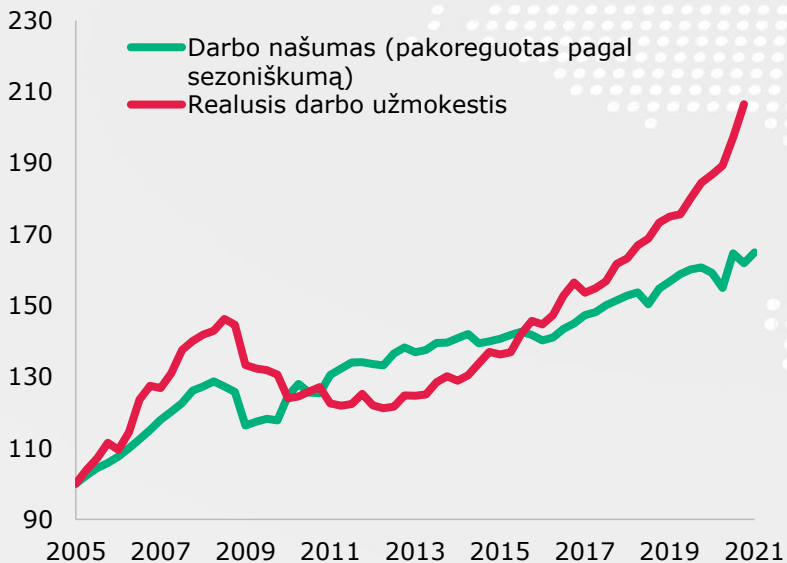
Šaltinis: Lietuvos bankas.

Šaltinis: Lietuvos bankas.

Spartesnis technologijų panaudojimas pramonėje sudarytų galimybes sparčiau didinti našumą

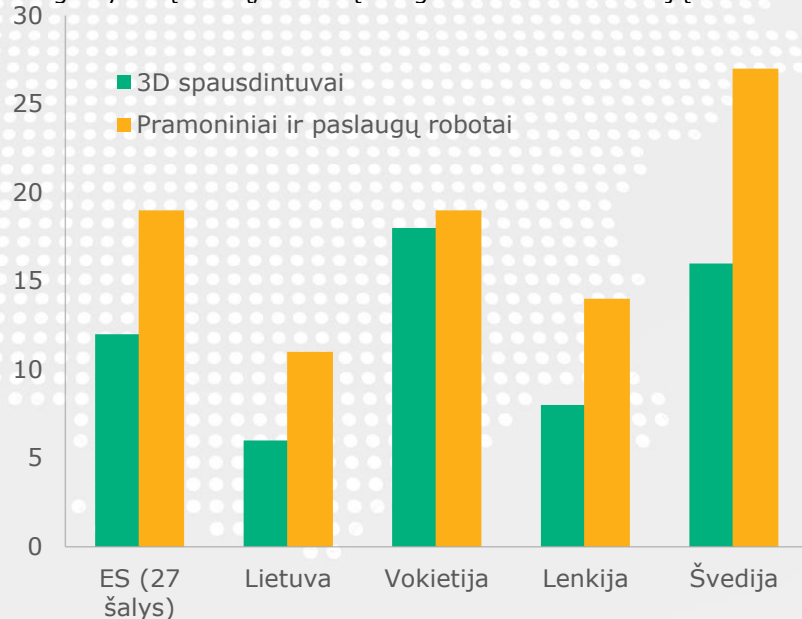
Realiojo darbo užmokesčio ir darbo našumo indeksai

Indeksas, 2005 m. I ketv. = 100

Technologijų panaudojimas apdirbamojoje gamyboje 2020 m.

Proc. gamybos įmonių, turinčių daugiau nei 10 darbuotojų

Šaltiniai: Lietuvos statistikos departamentas ir Lietuvos banko skaičiavimai.

Šaltinis: Eurostatas

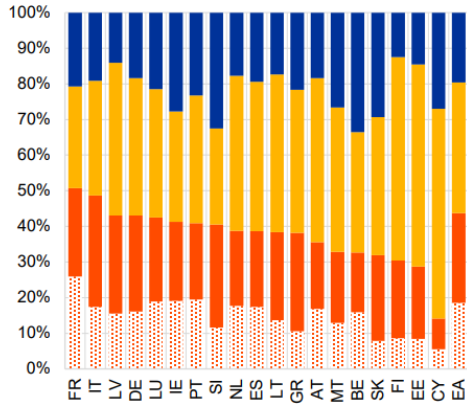
„Plano B nėra“: klimato kaitos poveikis finansų sektoriui

Klimato kaitos poveikis euro zonos bankams

a) Share of bank loans exposed to transition risk

(percentages)

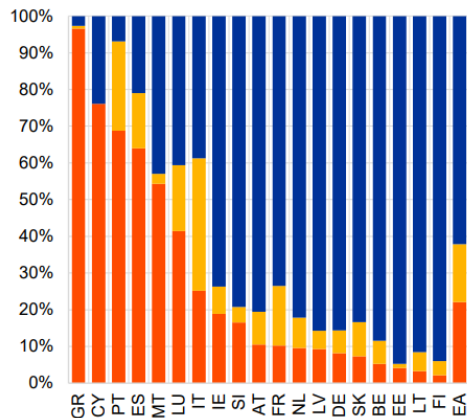
- Very high emitters
- High emitters
- Medium emitters
- Low emitters

b) Share of bank loans exposed to physical risk

(percentages)

- High physical risk
- Medium physical risk
- Low physical risk

Šaltinis: ECB.

ECB: -10 proc. ES BVP ir +30 proc. pažeidžiamų įmonių bankrotai

Galimi nuostoliai dėl turto vertės sumažėjimo ar netvaraus turto

Žaliai-juodos gulbės efektas

Nauji reikalavimai dėl klimato kaitos mažinimo: atskleidimas, veiklos strategija, reguliavimas

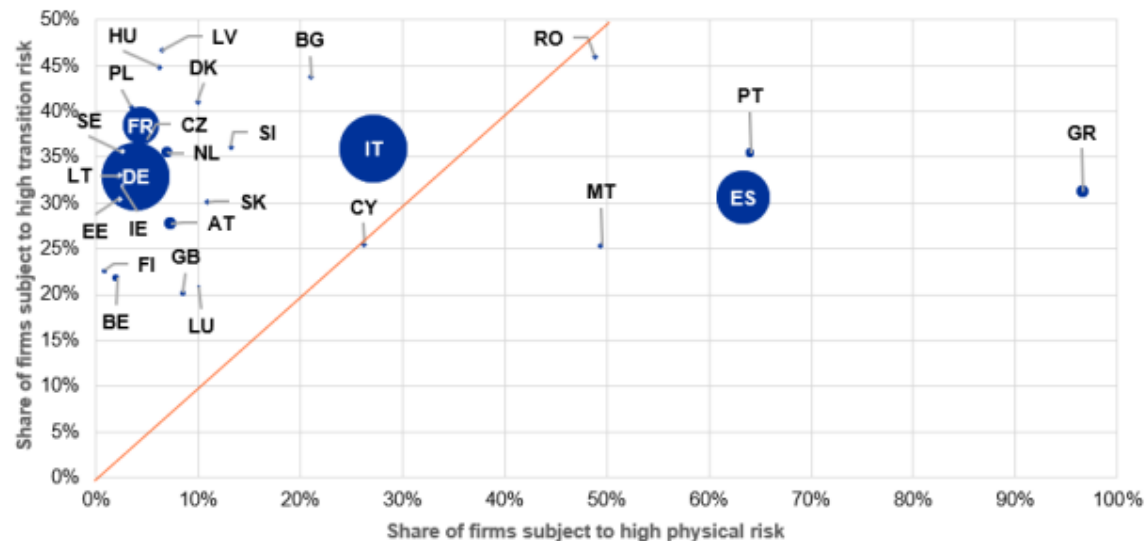
„Plano B nēra“: klimato kaitos poveikis verslui (1)

Klimato kaitos poveikio įmonėms pobūdis

Share of firms exposed to physical versus transition risk by country

(percentages)

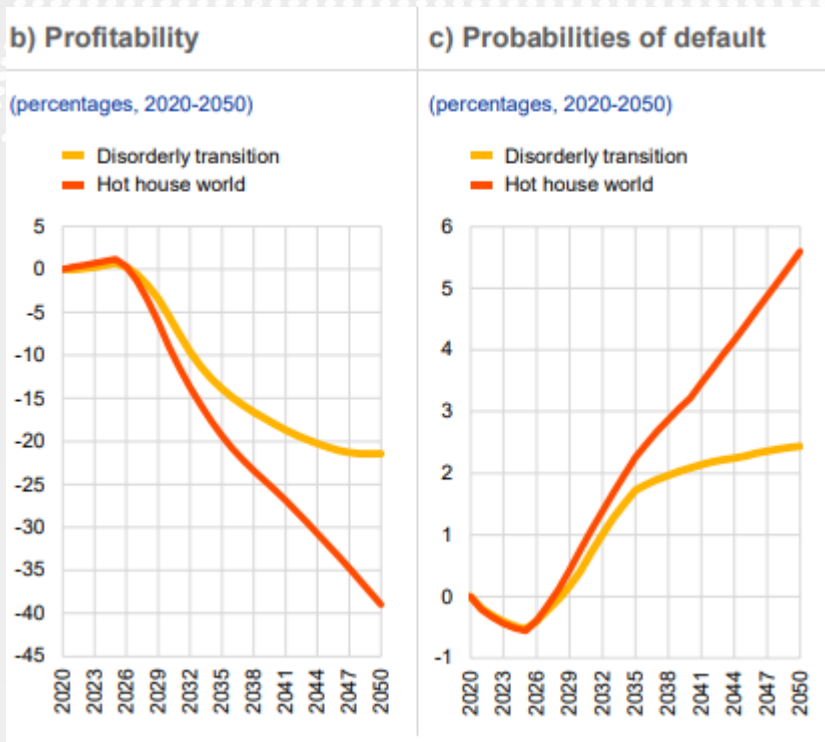

Šaltinis: ECB.

„Plano B nėra“: klimato kaitos poveikis verslui (2)

Klimato kaitos poveikis įmonių pelningumui ir bankrotams

Saltinis: ECB.

***Naujausios LB prognozės ir ekonomikos apžvalga
– rugsėjo 27 d. 10 val.***

Dėkoju už dėmesį

